

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

K., dnia 31-03-2015 r.

Sąd Okręgowy w Koninie Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Andrzej Nawrocki

Protokolant: st.sekr.sąd. Dorota Wróbel

po rozpoznaniu w dniu 17-03-2015 r. w Koninie

sprawy z powództwa **B. J. (1) i małoletniego A. K. (1) reprezentowanego przez przedstawiciela ustawowego - - matkę B. J. (1)**

przeciwko **(...) S.A. w Ł.**

o zapłatę

1. Zasądza od pozwanego (...) S.A. w Ł. na rzecz powódki B. J. (1):
 - kwotę 1.500 zł (jeden tysiąc pięćset złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 26.02.2013 r. do dnia zapłaty,
 - ustawowe odsetki od kwoty 50.000 zł za okres od dnia 7.08.2012 r. do dnia 25.02.2013 r.
2. Zasądza od pozwanego (...) S.A. w Ł. na rzecz małoletniego powoda A. K. (1) reprezentowanego przez przedstawiciela ustawowego - matkę B. J. (1):
 - kwotę 1.500 zł (jeden tysiąc pięćset złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 26.02.2013 r. do dnia zapłaty,
 - ustawowe odsetki od kwoty 50.000 zł za okres od dnia 7.08.2012 r. do dnia 25.02.2013 r.
3. Zasądza od pozwanego (...) S.A. w Ł. na rzecz małoletniego powoda A. K. (1) począwszy od dnia 1.02.2013 r. rentę w kwocie 350 zł (trzysta pięćdziesiąt złotych) miesięcznie, płatną w terminie do dnia 10-go każdego miesiąca do rąk przedstawiciela ustawowego małoletniego powoda – powódki B. J. (1).
4. Oddala powództwa powódki B. J. (1) i małoletniego powoda A. K. (1) w pozostałym zakresie.
5. Umarza postępowanie w części dotyczącej roszczeń powódki B. J. (1) i małoletniego powoda A. K. (1) o zasądzenie kwot po 50.000 zł.
6. Znosi wzajemnie między stronami koszty procesu.
7. Nakazuje pobrać od pozwanego (...) S.A. w Ł. na rzecz Skarbu Państwa – Sąd Okręgowy w Koninie kwotę 5.840 zł 45 gr (pięć tysięcy osiemset czterdzieści złotych czterdzieści pięć groszy) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

SSO Andrzej Nawrocki

UZASADNIENIE

Powodowie B. J. (1) (poprzednie nazwisko W.) i małoletni A. K. (1), reprezentowany przez przedstawiciela ustawowego – matkę B. J. (1), wnieśli początkowo o zasądzenie od pozwanego (...) S.A. w Ł.:

- na rzecz powódki B. J. (1) kwoty 150.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 7 sierpnia 2012 roku do dnia zapłaty, na którą składają się kwoty: 100.000 zł tytułem zadośćuczynienia za krzywdę poniesioną na skutek naruszenia dóbr osobistych powódki (art. 24 § 1 k.c. w zw. z art. 448 k.c.) i 50.000 zł tytułem odszkodowania z powodu znacznego pogorszenia sytuacji życiowej powódki po śmierci konkubenta (art. 446 § 3 k.c.);

- na rzecz powoda A. K. (1) kwoty 150.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 16 lipca 2012 roku do dnia zapłaty, na którą składają się kwoty: 100.000 zł tytułem zadośćuczynienia za krzywdę poniesioną na skutek naruszenia dóbr osobistych powoda (art. 24 § 1 k.c. w zw. z art. 448 k.c.) i 50.000 zł tytułem odszkodowania z powodu znacznego pogorszenia sytuacji życiowej powoda po śmierci ojca (art. 446 § 3 k.c.) oraz renty w kwocie 500 zł miesięcznie, płatnej do dnia 10-go każdego miesiąca, począwszy od dnia 1 lutego 2013 roku,

a także zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, powiększonych o kwotę 17 zł z tytułu opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

W uzasadnieniu pozwu powodowie wskazali, że w dniu 9.05.2005 roku doszło do wypadku komunikacyjnego, w następstwie którego zmarł M. K. (1). Sprawca wypadku S. K. został skazany prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Koninie za przestępstwa z art. 178a § 1 k.k. i 177 § 2 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k. Zmarły M. K. (1) mieszkał z powódką od 1996 roku, planowali małżeństwo, łączyły ich bardzo bliskie relacje, typowe dla związku małżeńskiego. Zmarły dobrowolnie dostarczał powódce środków utrzymania. M. K. (1) posiadał wykształcenie gastronomiczne, ale miał doświadczenie w pracach budowlanych, stolarstwie, nigdy nie miał problemów ze znalezieniem pracy, często jednak pracował „na czarno”, stąd nie posiadał dokumentów poświadczających fakt wykonywania pracy, przy czym jego miesięczne dochody oscylowały jednak w granicach 1800-2000 zł, a w ciągu ostatnich 10 lat przepracował na podstawie umowy o pracę 4 lata i 9 miesięcy. W dniu śmierci konkubenta powódka B. J. (1) miała 25 lat, była w ciąży, środki na utrzymanie rodziny dostarczał zmarły. Powódka podkreśliła, że śmierć M. K. (1) spowodowała znaczne pogorszenie sytuacji życiowej powodów, popadli oni w niedostatek, nie mogli także liczyć na jego pomoc w obowiązkach domowych. Rodzina została pozbawiona również realnej perspektywy polepszenia swojej sytuacji w przyszłości, a małoletni powód został pozbawiony pomocy ojca w całym swoim życiu. Powód A. K. (1) domaga się również zasądzenia renty w kwocie 500 zł miesięcznie. Biorąc pod uwagę dochody zmarłego na poziomie 1.800 zł - 2000 zł miesięcznie oraz podstawowe potrzeby powoda, takie jak wyżywienie, zakup ubrań, środków czystości oraz przyborów szkolnych, żądana kwota jest uzasadniona. Powodowie podkreślili nadto, że rozmiar krzywdy, jaki ich spotkał po śmierci M. K. (1), jest ogromny. Zostali oni bowiem pozbawieni prawa do życia w pełnej rodzinie, a powódka utraciła ukochanego, który był z nią związany emocjonalnie. Powódka podkreśliła, że nie dozna już wsparcia i pomocy ukochanego mężczyzny w trudnym dla niej okresie wychowania syna, śmierć odbiła się na jej zdrowiu: stała się apatyczna, nie miała ochoty na wychodzenie z domu, zażywała leki uspokajające. Powód A. K. (1) odczuł boleśnie śmierć ojca: nie może pogodzić się z tym, że go nie zobaczy, jest rozżalony. Odczuwana krzywda jest tym większa, że śmierć ta miała miejsce jeszcze przed jego urodzeniem, zatem dotknie powoda jeszcze we wczesnym dzieciństwie w czasie kiedy powód najbardziej potrzebuje obojga rodziców. Powodowie podkreślili także, że śmierć M. K. (1) stanowi naruszenie ich dóbr osobistych – prawa do życia w pełnej rodzinie i prawa do posiadania męża i ojca. Powodowie wskazali nadto, że w toku postępowania likwidacyjnego zgłosili u pozwanego roszczenia o wypłatę żądanych kwot, ale pozwany odmówił ich wypłaty. Uzasadniając żądanie zasądzenia odsetek ustawowych powodowie wskazali na treść art. 455 k.c. i art. 14 ust. 1 i 2 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych (k. 2-13).

Pozwany (...) S.A. w Ł. w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powodów na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł. Pozwany przyznał okoliczności wypadku z dnia 9.05.2005 roku. Pozwany odmówił jednak wypłaty odszkodowania, gdyż z dokumentów zgromadzonych przez pozwanego wynika, że nie można przypisać

mu winy w powstaniu zdarzenia. Pozwany podkreślił, iż zmarły przyczynił się do powstania szkody, o czym świadczy fakt, że zdecydował się na jazdę z kierującym będącym w stanie nietrzeźwości (1,7 promila alkoholu we krwi), nadto nie zapiął pasów bezpieczeństwa, jazda odbywała się późno w nocy ok. godz. 3.30, a sam zmarły znajdował się w stanie nietrzeźwości 1,5 promila alkoholu we krwi. Nadto pozwany wskazał, że koszty utrzymania małoletniego nie zostały w wiarygodny sposób udowodnione, tak sam jak nie wykazano wysokości dochodów zmarłego na poziomie 1.800 zł - 2000 zł. Pozwany podkreślił, iż przed wypadkiem powódka i zmarły utrzymywali się jedynie z zarobków M. K. (1), ale powódka obecnie podjęła pracę – sytuacja zmieniła się jedynie o tyle, iż obecnie osobą pracującą jest powódka B. J. (1), nadal jednak pozostaje jedno źródło dochodów. Odnosząc się do żądania z art. 446 § 3 k.c. pozwany wskazał, że jest ono niezasadne i niewykazane, a nadto zdaniem pozwanego, odsetki winny być co najwyżej ustalone od dnia wyrokowania (k. 55-58).

Powodowie B. J. (1) i małoletni A. K. (1), reprezentowany przez przedstawiciela ustawowego – matkę B. J. (1), w toku procesu - w piśmie z dnia 8 maja 2013 roku - ograniczyli żądanie pozwu zawarte w punktach 1-2 (co do zadośćuczynienia i odszkodowania) ze zrzeczeniem się roszczenia i ostatecznie wniosli o zasądzenie od pozwanego:

a). na rzecz powódki B. J. (1)

- kwoty 100.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 26.02.2013 r. do dnia zapłaty, na którą to kwotę składa się: - kwota 70.000 zł tytułem zadośćuczynienia za krzywdę poniesioną na skutek naruszenia dóbr osobistych powódki (art. 24 § 1 k.c. w zw. z art. 448 k.c.); - kwota 30.000 zł tytułem odszkodowania z powodu znacznego pogorszenia sytuacji życiowej powódki po śmierci konkubenta (art. 446 § 3 k.c.);

- ustawowych odsetek od kwoty 150.000 zł za okres od 7.08.2012 r. do dnia 25.02.2013 r.

b). na rzecz powoda A. K. (1):

- kwoty 100.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 26.02.2013 r. do dnia zapłaty, na którą to kwotę składa się: - kwota 70.000 zł tytułem zadośćuczynienia za krzywdę poniesioną na skutek naruszenia dóbr osobistych powoda (art. 24 § 1 k.c. w zw. z art. 448 k.c.); - kwota 30.000 zł tytułem odszkodowania z powodu znacznego pogorszenia sytuacji życiowej powoda po śmierci ojca (art. 446 § 3 k.c.),

- ustawowych odsetek od kwoty 150.000 zł za okres od 7.08.2012 r. do dnia 25.02.2013 r.

Nadto powodowie podtrzymali żądanie pozwu w pozostałym zakresie (k. 70-71, 73). Powodowie wyjaśnili także, iż cofnięcie roszczenia nie obejmuje roszczenia o zasądzenie na rzecz powoda A. K. (1) renty w kwocie 500 zł miesięcznie, płatnej do dnia 10-go każdego miesiąca, począwszy od dnia 1 lutego 2013 roku (k. 222).

W toku procesu powódka B. W. w dniu 28.08.2014 r. zawarła związek małżeński z K. J. (1) i obecnie powódka nosi nazwisko J. (k. 193).

Sąd ustalił, co następuje:

Pozwany (...) S.A. w Ł. zawarł umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych – polisa nr (...) – dotyczącą samochodu marki V. (...) nr rej. (...), którego właścicielem był S. K., która to umowa obowiązywała w dniu 9.05.2005 r. (bezsporne).

W dniu 9.05.2005 r. ok. godz. 3.30 w K. na ul. (...), kierujący samochodem osobowym marki V. (...) nr rej. (...) S. K., będąc w stanie nietrzeźwości 1,7 promila alkoholu we krwi, naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że nie zachował należytej ostrożności, nie dostosował prędkości jazdy do warunków w jakich ruch się odbywał i nieprawidłowo obserwował przedpole jazdy, w wyniku czego podczas wykonywania manewru omijania uderzył w lewy tylny narożnik przyczepy stojącego na prawym poboczu i częściowo na jezdni prawidłowo oznakowanego samochodu ciężarowego marki M. nr rej. (...) z przyczepą nr rej. (...) kierowanego przez obywatela Litwy A. K., w następstwie czego pasażer samochodu marki V. (...) M. K. (1) doznał obrażeń ciała w postaci wstrząsu urazowo krwotocznego będącego

następstwem licznych obrażeń ciała, szczególnie klatki piersiowej i jamy brzusznej, skutkującymi jego zgonem w dniu 9.05.2005 roku.

Sąd Rejonowy w Koninie prawomocnym wyrokiem z dnia 13.09.2005 roku sygn. akt II K (...) skazał sprawcę wypadku S. K. za powyższe przestępstwo z art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k., a także za przestępstwo z art. 178a § 1 k.k. polegające na tym, iż we wskazanym dniu S. K. prowadził pojazd mechaniczny – kierował samochodem osobowym marki V. (...) nr rej. (...) w ruchu lądowym znajdując się w stanie nietrzeźwości 1,7 promila alkoholu we krwi, na karę łączną 2 lat pozbawienia wolności (dowód: k. 204-205 akt Sądu Rejonowego w Koninie sygn. II K (...)).

W dniu 8.05.2005 r. M. K. (1) wyszedł wraz ze S. K. około godziny 20.00-21.00 i wówczas byli oni trzeźwi, jednakże spożywali razem alkohol. W momencie wypadku M. K. (1) znajdował się w stanie nietrzeźwości – miał 1,5 promila alkoholu we krwi (dowód: k. 111, 112 akt Sądu Rejonowego w Koninie sygn. II K (...); zeznania powódki B. J. k. 91-93, 141, 217).

M. K. (1) w momencie śmierci miał 35 lat, pozostawał w związku z powódką B. W. (obecnie J.), z którą mieszkał. Zmarły w okresach: od 15.10.1990 do 9.02.1994 roku, od 20.05.1996 roku do 24.10.1996 roku, od 26.11.1996 roku do 16.03.1997 roku, od 16.07.1999 roku do 30.11.1999 roku, od 4.07.2001 roku do 20.06.2002 roku, od 20.11.2002 roku do 22.09.2003 roku i od 28.06.2004 roku do 27.07.2004 roku był zarejestrowany jako bezrobotny w Powiatowym Urzędzie Pracy w K.. Zmarły M. K. (1) pracował dorywczo jako murarz, malarz, kelner, zaopatrzeniowiec w klubie nocnym (...), przy składaniu szaf, nie zgłaszał swoich dochodów do urzędu skarbowego. Sąd Rejonowy w Koninie wyrokiem z dnia 28.09.1990 roku sygn. akt II K (...) skazał M. K. (1) za przestępstwo z art. 156 § 1 k.k. na karę 1 roku pozbawienia wolności oraz grzywnę, a wyrokiem z dnia 15.11.1991 roku sygn. akt II K 19/91 - za przestępstwo z art. 158 § 1 k.k. na karę 1 roku pozbawienia wolności i grzywnę. M. K. (1) kilkakrotnie przebywał w zakładach karnych (dowód: k. 16, 107; k. 29 akt Sądu Rejonowego w Koninie sygn. II K (...); k. 31, 32, 42, 45-48 akt Komornika Sądowego Rewiru IV przy Sądzie Rejonowym w Koninie sygn. IV Kmp (...); zeznania powódki B. J. k. 91-93, 141, 217).

Ze związku z M. F. M. K. (1) miał dwie córki: A. ur. (...) i N. ur. (...). Sąd Rejonowy w Koninie wyrokami zaocznymi z dnia 5 maja 1999 roku sygn. akt III RC (...) oraz z dnia 15 marca 1999 roku sygn. akt III RC (...) zobowiązał M. K. (1) do świadczeń alimentacyjnych na rzecz córek – łącznie w kwocie 550 zł miesięcznie. Zmarły nie płacił alimentów, w okresie od maja 1999 roku do kwietnia 2004 roku świadczenia te w wysokości 550 zł miesięcznie były przekazywane z Funduszu Alimentacyjnego ZUS. Na dzień 23.02.2005 roku zadłużenie zmarłego wobec Funduszu Alimentacyjnego z tego tytułu wynosiło 34.650 zł. Od 1999 roku Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Koninie prowadził postępowanie egzekucyjne wobec M. K. (1) z tytułu alimentów na rzecz małoletnich N. i A. K. (2) sygn. akt IV Kmp (...), jednakże postanowieniem z dnia 30.06.2006 roku postępowanie to zostało umorzone. Sąd Rejonowy w Koninie nakazem karnym z dnia 19.04.2001 roku sygn. II K (...) skazał M. K. (1) za przestępstwo z art. 209 § 1 k.k., polegające na tym, że w okresie od 3.01.1999 roku do 15.07.1999 roku i od 1.12.1999 roku do 30.08.2000 roku w K. uporczywie uchylał się od ciężącego na nim z mocy ustawy i orzeczeń Sądu Rejonowego w Koninie obowiązku alimentacyjnego na rzecz małoletnich dzieci N. i A. sióstr K. poprzez nielożenie zasądzonych na nie w sprawach sygn. akt III RC (...) i III RC (...) alimentów, czym naraził dzieci na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, na karę 12 miesięcy ograniczenia wolności polegającą na wykonywaniu nieodpłatnej dozorowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym (dowód: k. 111, 126; k. 3-6, 109 akt Sądu Rejonowego w Koninie sygn. II K (...); k. 70, 82 akt Komornika Sądowego Rewiru IV przy Sądzie Rejonowym w Koninie sygn. IV Kmp (...)).

Powódka B. J. (1) w chwili śmierci M. K. (1) miała 25 lat. Od 1997 roku spotykała się ze zmarłym, a od 1999 roku mieszkała z nim w wynajmowanych mieszkaniach na terenie K. - ostatnio mieszkali oni w K. przy ul. (...). Powódka od 19.09.1998 roku do 15.12.2002 roku była zarejestrowana jako osoba bezrobotna w Powiatowym Urzędzie Pracy w K.. Od 16.12.2002 roku powódka pracowała jako sprzedawca w sklepie (...) za wynagrodzeniem 818 zł brutto miesięcznie, a od 16.03.2004 roku do 15.03.2005 roku na 1/2 etatu za wynagrodzeniem 412 zł brutto miesięcznie, nadto dodatkowo otrzymywała wynagrodzenie za pracę w nadgodzinach (50-150 zł brutto miesięcznie). Od 19.04.2005 roku do 31.12.2007 roku powódka B. J. (1) ponownie była zarejestrowana jako bezrobotna w Powiatowym Urzędzie Pracy w K.. W chwili śmierci M. K. (1) powódka B. J. (1) była w ciąży. Po urodzeniu dziecka B. J. (1) nie pracowała, utrzymywała

się z pomocy rodziny i znajomych, nadto otrzymywała zasiłek rodzinny i dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka: w okresie od 1.01.2006 roku do 31.08.2006 roku otrzymywała zasiłek rodzinny w kwocie 43 zł oraz dodatek do zasiłku w kwocie 220 zł miesięcznie, od 1.09.2006 roku do 31.08.2009 roku zasiłek rodzinny w kwocie 48 zł oraz dodatek do zasiłku w kwocie 170 zł miesięcznie. Nadto w lutym 2006 roku powódka otrzymała dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu urodzenia dziecka w kwocie 1000 zł oraz jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka w wysokości 1000 zł. W okresie od 2.07.2007 roku do 31.12.2007 roku powódka pobierała stypendium z odbywania przygotowania zawodowego w wysokości ok. 470 zł. Powódka B. J. (1) po śmierci M. K. (1) zamieszkała u swojej matki, następnie przez 3-4 miesiące mieszkała u szwagra W. M. (1), a potem przeprowadziła się do mieszkania w K. przy ul. (...). Powódka korzystała z dofinansowania Urzędu Miasta do czynszu w wysokości 100 zł (dowód: k. 107, 110, 129-138, zeznania świadka W. M. k. 80, zeznania powódki B. J. k. 91-93, 141, 217).

Powódka w latach 2010-2012 roku korzystała z pomocy finansowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w K.: na mocy decyzji z dnia 1.12.2010 roku otrzymała zasiłek celowy na zakup odzieży w wysokości 200 zł, zasiłek celowy na zakup żywności w wysokości 300 zł oraz zasiłek celowy na pokrycie kosztów leków i leczenia w wysokości 200 zł, na mocy decyzji z dnia 26.04.2011 roku otrzymała zasiłek celowy na pokrycie kosztów leków i leczenia w wysokości 50 zł, zasiłek celowy na zakup żywności w wysokości 150 zł, a na mocy decyzji z dnia 5.12.2012 roku świadczenie pieniężne na zakup artykułów żywnościowych w wysokości 200 zł. Obecnie od 1.01.2008 roku powódka pracuje w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w K. jako goniec za wynagrodzeniem 1.350 zł miesięcznie, nadto sporadycznie osiąga niewielkie dochody ze sprzedaży kosmetyków. Powódka w 2010 roku osiągnęła dochód w kwocie 21.389,62 zł, w 2011 roku – 23.104,50 zł, w 2012 roku 23.891,41 zł. Powódka nie składała wniosku o przyznanie renty rodzinnej dla syna A. K. (1) po zmarłym M. K. (1) (dowód: k. 33-34, 42-45, 47-50, 109, 123, 128, zeznania powódki B. J. k. 91-93, 141, 217).

Powódka od listopada 2011 roku jest związana z K. J. (1), natomiast od 3.02.2014 roku wynajmują oni mieszkanie przy ul. (...) w K.. W dniu 28.08.2014 roku powódka zawarła z K. J. (1) związek małżeński. K. J. (1) do kwietnia 2013 roku był zarejestrowany w Powiatowym Urzędzie Pracy w K. jako osoba bezrobotna. W okresie od stycznia 2013 r. do kwietnia 2013 roku K. J. (1) korzystał ze świadczeń pomocy społecznej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w K.: na podstawie decyzji z dnia 28.02.2013 roku otrzymał zasiłki celowe w wysokości łącznie 40 zł, świadczenia pieniężne na zakup artykułów żywnościowych w wysokości 100 zł oraz zasiłek okresowy z powodu bezrobocia w wysokości 542 zł, na podstawie decyzji z dnia 22.04.2013 roku otrzymał zasiłek okresowy z powodu bezrobocia w wysokości 542 zł, na podstawie decyzji z dnia 23.04.2013 roku otrzymał świadczenia pieniężne na zakup artykułów żywnościowych w wysokości 140 i zasiłki celowe w wysokości łącznie 60 zł. Obecnie od 1.09.2013 roku K. J. (1) pracuje jako pracownik ochrony na umowę zlecenie za wynagrodzeniem 500 zł netto (dowód: k. 89, 90, 119-121, 193, zeznania świadka K. J. k. 83, zeznania powódki B. J. k. 91-93, 141, 217).

Małoletni powód A. K. (1) urodził się w dniu (...), obecnie ma 9 lat. Koszt utrzymania małoletniego powoda A. K. (1) wynosi ok. 600 zł miesięcznie, w tym zakup wyżywienia 150-200 zł, zakup odzieży 200 zł, składki w szkole 30 zł. Ponadto małoletni powód dwa razy w miesiącu uczęszcza na basen i raz w miesiącu do kina, z tego tytułu powódka B. J. (1) wydaje kwotę 39 zł miesięcznie, nadto okresowo kupuje mu zabawki i gry komputerowe. We wrześniu 2013 roku małoletni powód A. K. (1) rozpoczął naukę w Szkole Podstawowej nr (...) w K. i powódka poniosła wtedy koszty wyprawki szkolnej w kwocie 500 zł. Małoletni powód trenuje piłkę nożną oraz szermierkę, przy czym strój do szermierki kosztuje 200 zł, a buty 165 zł. Małoletni powód obecnie nie choruje, jednakże przed 2014 rokiem chorował na atopowe zapalenie skóry i z tego tytułu stosował maści oraz emulsje do kąpieli, których koszt wynosił 80 zł miesięcznie. W okresie od 7.03.2010 roku do 10.03.2010 roku powód przebywał w (...) w K. na Oddziale Zakaźnym Dziecięcym z rozpoznaniem nieżyt żołądkowo-jelitowy, a okresie od 3.08.2012 roku do 6.08.2012 roku przebywał w (...) w K. na Oddziale (...) Dziecięcej z rozpoznaniem złamanie obu kości przedramienia prawego z przemieszczeniem. Małoletni A. K. (1) zwraca się do K. J. (1) „tato” (dowód: k. 17, 115-118, zeznania świadka K. J. k. 83, zeznania powódki B. J. k. 91-93, 141, 217)

Powódka B. J. (1) po śmierci M. K. (1) nie leczyła się psychiatrycznie ani psychologicznie. Powódka bardzo przeżyła śmierć konkubenta, nie mogła uwierzyć, że nie żyje. Powódka odwiedzała grób zmarłego, wspominała go, oglądała

wspólne zdjęcia. Obecnie powódka wraz z synem odwiedza grób M. K. (1) (dowód: zeznania świadka K. J. k. 83, powódki B. J. k. 91-93, 141, 217).

Śmierć M. K. (1) wpłynęła na stan psychiczny i emocjonalny powódki B. J. (1) w ten sposób, że żałoba przybrała postać fizjologiczną, doszło do wystąpienia prawidłowych reakcji emocjonalnych po stracie. Dla powódki nagła utrata partnera była wydarzeniem nie przekraczającym jej możliwości adaptacyjnych. Po stracie partnera powódka doświadczała przeżyć typowych dla procesu żałoby psychologicznej, ich nasilenie było typowe dla żałoby prawidłowo przebiegającej. Objawy trwały rok i 9 miesięcy, obecnie całkowicie ustąpiły. Aktualny poziom aktywności życiowej powódki jest zbliżony do okresu sprzed zdarzenia. Powódka ma dobre samopoczucie, wykonuje swoje codzienne obowiązki domowe, utrzymuje prawidłowe relacje rodzinne i z dalszym otoczeniem społecznym (nie izoluje się, nie odmawia udziału w imprezach rodzinnych). Emocje związane ze stratą partnera nie dezorganizują już jej codziennego funkcjonowania. Więzy rodzinne między powódką a zmarłym były silne. Dla powódki dodatkowym stresem był fakt, że dziecko, które przyszło na świat po śmierci ojca – nigdy go nie pozna. U powódki nie wystąpił trwały uszczerbek na zdrowiu w powodu śmierci M. K. (1) (dowód: opinia biegłego sądowego psychiatry M. R. k. 175-180, 204).

Śmierć M. K. (1) nie miała wpływu na rozwój psychomotoryczny małoletniego powoda A. K. (1), nie znał on ojca w związku z czym nie odczuwał braku osoby bliskiej. Fakt, że sam zaproponował partnerowi matki, aby zwracać się do niego „tato” świadczy o prawidłowym rozwoju, wywiązaniu się więzi emocjonalnej między dzieckiem a jego opiekunem, co pozwoli wychowywać się z męskim wzorcem, autorytetem, co jest bardzo ważne dla dziecka. Pełna rodzina pozwala zaspokoić podstawowe poczucie bezpieczeństwa dla dziecka i stanowi bazę dla prawidłowego rozwoju emocjonalnego. Aktualnie poziom aktywności życiowej powoda jest prawidłowy, co w dużej mierze dziecko zawdzięcza matce, która w pełni zaspokoila jego potrzeby, mimo braku obecności w życiu biologicznego ojca. Liczne aktywności życiowe, jakie podejmuje małoletni powód, zainteresowania i więzi z rodziną powódki są dobrym rokowniczo elementem. U powoda A. K. (1) nie stwierdzono zaburzeń psychicznych ani trwałego uszczerbku na zdrowiu w związku ze śmiercią M. K. (1) (dowód: opinia biegłego sądowego psychiatry M. R. k. 181-184, 204).

W toku postępowania likwidacyjnego powodowie B. J. (1) i A. K. (1) – pismami z dnia 30.05.2012 roku i 25.07.2012 roku - wystąpili do pozwanego o wypłacenie kwot tytułem zadośćuczynienia i odszkodowania po śmierci M. K. (2). Pozwany decyzjami z dnia 16.07.2012 oraz 7.08.2012 roku odmówił wypłaty jakichkolwiek kwot z tytułu zadośćuczynienia i odszkodowania. Następnie decyzją z dnia 25.02.2013 roku pozwany przyznał na rzecz powodów kwotę łącznie 100.000 zł – po 50.000 zł na rzecz każdego z powodów, w tym: po 20.000 zł tytułem odszkodowania z art. 446 § 3 k.c. i po 30.000 zł tytułem zadośćuczynienia (dowód: k. 18-20, 72 oraz dokumenty znajdujące się w aktach szkody nr 1501/ (...)).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie: częściowo zeznań powódki B. J. (1) (k. k. 91-93, 141, 217), świadków: W. M. (1) (k. 80), K. J. (1) (k. 83), opinii biegłego sądowego lekarza psychiatry M. R. (k. 175-180, 181-184, 204) oraz dokumentów: kserokopii odpisu skróconego aktu zgonu (k. 16), kserokopii odpisu skróconego aktu urodzenia (k. 17), pisma z dnia 16.07.2012 roku (k. 18), decyzji z dnia 7.08.2012 roku (k. 19-20), zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu powódki z dnia 14.02.2013 roku (k. 33), kserokopia pism powódki (k. 37, 42), kserokopii informacji podatkowych powódki za lata 2010-2012 (k. 43-45, 48-50), pismo powódki (k. 47), decyzji z dnia 25.02.2013 roku (k. 72), zaświadczenia Starosty (...) z dnia 4.11.2013 roku (k. 88), zaświadczenia (...) w K. z dnia 4.11.2013 roku (k. 89), zaświadczenia o zatrudnieniu i zarobkach (k. 90), pisma PUP w K. z dnia 8.02.2014 roku (k. 107), pisma z dnia 4.02.2014 roku (k. 108), pisma (...) w K. z dnia 4.02.2014 roku (k. 109), pisma Prezydenta Miasta z dnia 4.02.2014 roku (k. 110), pisma Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Koninie z dnia 6.02.2014 roku (k. 111), kserokopii dokumentacji medycznej powoda (k. 115-117), zaświadczenia lekarskiego (k. 118), kserokopii umowy najmu z dnia 3.02.2014 roku (k. 119-121), pisma z ZUS z dnia 18.02.2014 roku (k. 123), pisma z ZUS z dnia 12.03.2014 roku (k. 126), zaświadczenia o zatrudnieniu i zarobkach powódki z dnia 10.02.2014 roku (k. 128), kserokopii umowy o pracę z dnia 16.12.2002 roku (k. 129), kserokopii umowy o pracę z dnia 15.03.2004 roku (k. 130), kserokopii dokumentacji płacowej powódki (k. 131-138), kserokopii odpisu skróconego aktu małżeństwa (k. 193), dokumentów znajdujących się w aktach szkody nr 1501/ (...), dokumentów znajdujących się w aktach Komornika Rewiru IV przy Sądzie Rejonowym

w Koninie sygn. Kmp (...), dokumentów znajdujących się w aktach karnych Sądu Rejonowego w Koninie sygn. II K (...), II K (...).

Sąd nie dał wiary zeznaniom powódki B. J. (1) w części dotyczącej okoliczności, że zmarły M. K. (1) z podejmowanych prac uzyskiwał dochody w kwocie 1.800 zł - 2.200 zł miesięcznie, gdyż twierdzenia te nie znajdują potwierdzenia w zgromadzonym materiale dowodowym. Z zebranego w sprawie materiału dowodowego, a w szczególności z akt Komornika Rewiru IV przy Sądzie Rejonowym w Koninie sygn. Kmp (...) wynika, że zmarły nie uiszczal na rzecz córek A. i N. żadnych alimentów, a świadczenia te były przekazywane z Funduszu Alimentacyjnego ZUS. Ponadto ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, że zmarły kilkakrotnie przebywał w zakładzie karnym, stąd też jego dochody nie były stałe. Powódka nie przedstawiła żadnych wiarygodnych dowodów potwierdzających deklarowaną wysokość zarobków zmarłego. Nadto Sąd nie dał wiary zeznaniom powódki B. J. (1) w części dotyczącej okoliczności, że po śmierci M. K. (1) powódka do stycznia 2006 roku mieszkała w wynajętym mieszkaniu i żyła ze zgromadzonych oszczędności, gdyż z zeznań W. M. (1) wynikało, iż po śmierci M. K. (1) powódka po 2-3 miesiącach zamieszkała u rodziców, gdyż nie było jej stać na opłacenie wynajmowanego mieszkania. Ponadto powódka w żaden sposób nie wykazała powyższych twierdzeń, a z analizy sytuacji materialnej powódki i M. K. (1) wynika, że dochody tych osób nie pozwalały na zgromadzenie oszczędności pozwalających na wielomiesięczne utrzymanie bez uzyskiwania dodatkowych dochodów. Sąd nie dał również wiary zeznaniom powódki w części dotyczącej okoliczności, iż powódka po śmierci M. K. (1) 2 razy była psychologą, albowiem zeznania powódki w tej części są sprzeczne z opinią biegłego psychiatry M. R., z której wynika, iż powódka z pomocy psychologa nie korzystała. Natomiast w pozostałej części Sąd dał wiarę zeznaniom powódki, gdyż znajdują one potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym zgromadzonym w sprawie.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków W. M. (1) i K. J. (1), gdyż zeznania te są rzeczowe i logiczne, a nadto znajdują potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym zgromadzonym w sprawie.

Wartość dowodowa dokumentów zgromadzonych w sprawie nie budziła zdaniem Sądu wątpliwości i nie była przez strony kwestionowana.

W ocenie Sądu opinie biegłego sądowego psychiatry M. R. sporządzone na okoliczności związane ze stanem zdrowia powodów były jasne i logiczne, a ich wnioski należyście wyczerpująco uzasadnione.

Sąd zważył, co następuje:

Powodowie B. J. (1) i małoletni A. K. (1) roszczenie swoje wywodzą z art. 822 § 1 k.c., zgodnie z którym przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Zgodnie natomiast z obowiązującym w dniu wypadku art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22.05.2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 392 j.t.), z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia, bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia, przy czym z art. 36 ust. 1 powyższej ustawy wynika, że odszkodowanie ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem, najwyżej jednak do ustalonej w umowie ubezpieczenia sumy gwarancyjnej.

Natomiast z art. 448 k.c. wynika, że w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu czyje dobro osobiste zostało naruszone odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia. Należy przy tym zauważyć, iż przedstawione w art. 23 k.c. wyliczenie dóbr osobistych ma charakter przykładowy i spowodowanie śmierci osoby bliskiej może stanowić naruszenie dóbr osobistych i uzasadniać przyznanie zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c. (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 14.12.2007 r., sygn. akt I ACa 1137/07, POSAG 2008/1/50; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14.01.2010

r. sygn. akt IV CSK 307/09 OSNC – ZD 2010/3/91; uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 22.10.2010 r., sygn. III CZP 76/10 Lex nr 604152; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11.05.2011 r., sygn. I CSK 621/10, Lex nr 848128; uchwałę Sądu Najwyższego z 13.07.2011 r., sygn. III CZP 32/11 OSNC 2012/1/10; uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 7.11.2012 r., sygn. III CZP 67/12 OSNC 2013/4/45; uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 20.12.2012 r., sygn. III CZP 93/12 OSNC 2013/7-8/84). Ponadto artykuł 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U. Nr 124, poz. 1152 ze zm.) - w brzmieniu sprzed dnia 11 lutego 2012 roku - nie wyłączał z zakresu ochrony ubezpieczeniowej zadośćuczynienia za krzywdę osoby, wobec której ubezpieczony ponosił odpowiedzialność na podstawie art. 448 k.c. (por. uchwałę Sądu Najwyższego z 20 grudnia 2012 roku, sygn. III CZP 93/12, Lex nr 1267081).

Zgodnie z art. 446 § 2 k.c. osoba, względem której ciążył na zmarłym ustawowy obowiązek alimentacyjny, może żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody renty obliczonej stosownie do potrzeb poszkodowanego oraz do możliwości zarobkowych i majątkowych zmarłego przez czas prawdopodobnego trwania obowiązku alimentacyjnego; takiej samej renty mogą żądać inne osoby bliskie, którym zmarły dobrowolnie i stale dostarczał środków utrzymania, jeżeli z okoliczności wynika, że wymagają tego zasady współżycia społecznego. Natomiast zgodnie z art. 446 § 3 k.c. Sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego stosowne odszkodowanie, jeżeli wskutek jego śmierci nastąpiło znaczne pogorszenie ich sytuacji życiowej.

Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego – a zwłaszcza prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w Koninie z dnia 13.09.2005 roku sygn. akt II K (...) w sposób bezsporny wynika, że w dniu 9.05.2005 r. ok. godz. 3.30 w K. na ul. (...) kierujący samochodem osobowym marki V. (...) nr rej. (...) S. K., będąc w stanie nietrzeźwości 1,7 promila alkoholu we krwi, naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że nie zachował należytej ostrożności, nie dostosował prędkości jazdy do warunków w jakich ruch się odbywał i nieprawidłowo obserwował przedpole jazdy, w wyniku czego podczas wykonywania manewru omijania uderzył w lewy tylny narożnik przyczepy stojącego na prawym poboczu i częściowo na jezdni prawidłowo oznakowanego samochodu ciężarowego marki M. nr rej. (...) z przyczepą nr rej. (...) kierowanego przez obywatela Litwy A. K., w następstwie czego pasażer samochodu marki V. (...) M. K. (1) doznał obrażeń ciała w postaci wstrząsu urazowo krwotocznego będącego następstwem licznych obrażeń ciała, szczególnie klatki piersiowej i jamy brzusznej, skutkującymi jego zgonem w dniu 9.05.2005 roku - tj. popełnił przestępstwo z art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k. Oznacza to, że skoro winę za spowodowanie tego wypadku ponosi S. K., to pozwany zgodnie z – obowiązującym w dniu wypadku art. 822 k.c. oraz 34 ust. 1 ustawy z dnia 22.05.2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych i art. 448 k.c. oraz art. 446 § 2 i 3 k.c. jest – co do zasady – zobowiązany do wypłaty powodowi stosownego zadośćuczynienia, odszkodowania i renty.

Odnosząc się natomiast do podniesionego przez pozwanego zarzutu przyczynienia się zmarłego M. K. (1) do powstania szkody, to w ocenie Sądu należy uznać ten zarzut za uzasadniony. Zgodnie z art. 362 k.c., jeśli poszkodowany przyczynił się do powstania lub zwiększenia szkody, obowiązek jej naprawienia ulega odpowiedniemu zmniejszeniu stosownie do okoliczności, a zwłaszcza do stopnia winy obu stron. W przypadku gdy odpowiedzialności sprawcy szkody opartej na zasadzie ryzyka, przesłanki zmniejszenia odszkodowania (zadośćuczynienia) winny być formułowane mniej rygorystycznie: po stronie poszkodowanego nie musi zachodzić wina, a wystarczy, że poszkodowanemu można uczynić zarzut obiektywnie nieprawidłowego zachowania się. Zdaniem Sądu osoba, która decyduje się na jazdę samochodem z kierowcą będącym w stanie po spożyciu alkoholu, przyczynia się do odniesionej szkody powstałej w wyniku wypadku komunikacyjnego, gdy stan nietrzeźwości kierowcy pozostaje w związku z tym wypadkiem. Natomiast spożywanie napoju alkoholowego z takim kierowcą przed jazdą uważać należy również za przyczynienie się do powstania szkody w stopniu znacznym (por. wyrok Sądu N. z dnia 20 listopada 2003 roku, sygn. III CKN 606/00, Lex nr 550935).

Jak wynika z zebranego w sprawie materiału dowodowego M. K. (1) w dzień poprzedzający wypadek oraz w dniu wypadku wraz z kierującym samochodem S. K. spożywał alkohol, a następnie zdecydował się na jazdę z nim samochodem. Pozwany w swej odpowiedzi na pozew wskazał na powyższe okoliczności, wnosząc z tego powodu o ustalenie przyczynienia się zmarłego do powstania szkody, a strona powodowa tej argumentacji nie podważyła. W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego brak jest natomiast podstaw do ustalenia przyczynienia się

zmarłego do powstania szkody z powodu niezapięcia pasów bezpieczeństwa, gdyż z akt sprawy Sądu Rejonowego w Koninie sygn. II K (...) nie wynika, aby zmarły w chwili zdarzenia nie miał zapiętych pasów.

W świetle powyższych okoliczności należy zdaniem Sądu przyjąć przyczynienie M. K. (1) w wysokości 30%.

Powodowie B. J. (1) i A. K. (1) ostatecznie wnieśli o zasądzenie od pozwanego (...) S.A. w Ł.:

A. kwot po 70.000 zł tytułem zadośćuczynienia na rzecz każdego z powodów,

B. kwot po 30.000 zł tytułem odszkodowania na rzecz każdego z powodów, wraz z ustawowymi odsetkami od kwoty 150.000 zł od dnia 7 sierpnia 2012 roku do dnia 25 lutego 2013 roku i od kwoty 100.000 zł od dnia 26 lutego 2013 roku do dnia zapłaty,

C. renty miesięcznej w kwocie 500 zł na rzecz małoletniego powoda A. K. (1), płatnej do dnia 10-go każdego miesiąca, począwszy od dnia 1 lutego 2013 roku.

A. Jak już wcześniej wskazano, z art. 448 k.c. wynika, że w razie naruszenia

dobra osobistego sąd może przyznać temu czyje dobro osobiste zostało naruszone odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia (por. art. 446¹ kc). Oznacza to, iż zasądzenie zadośćuczynienia ma charakter fakultatywny i od oceny Sądu, opartej na analizie okoliczności konkretnej sprawy, zależy przyznanie pokrzywdzonemu ochrony w tej formie.

Należy przy tym zauważyć, że podstawową funkcją zadośćuczynienia pieniężnego za naruszenie dóbr osobistych jest funkcja kompensacyjna. Zadośćuczynienie ma wynagrodzić doznaną krzywdę, przy czym należy uwzględnić wszystkie aspekty tej krzywdy. Wobec tego zadośćuczynienie pieniężne, nie będące odszkodowaniem, powinno mieć odczuwalną dla powoda wartość majątkową i wysokość zadośćuczynienia nie może mieć charakteru symbolicznego. Przy określaniu wysokości tego świadczenia trzeba mieć na względzie okoliczności konkretnej sprawy, w tym rozmiar krzywdy oraz indywidualne cechy pokrzywdzonego i jego zdolności powrotu do równowagi psychicznej po upływie określonego czasu, a także brać pod uwagę uzupełniająco wysokość stopy życiowej społeczeństwa.

W niniejszej sprawie nie ma wątpliwości, że spowodowanie śmierci M. K. (1) naruszyło dobra osobiste powodów. Wiąż pomiędzy rodzicami i dziećmi jest jedną z najsilniejszych więzi międzyludzkich, a rozerwanie tej więzi przez spowodowanie śmierci stanowi naruszenie dóbr osobistych małoletniego powoda A. K. (1). Każdy ma bowiem prawo do wychowania w pełnej rodzinie i posiadania ojca. Śmierć M. K. (1) naruszyła też dobra osobiste powódki B. J. (1). Powódka była ze zmarłym silnie związana, tworzyli oni wieloletni związek, planowali dalsze wspólne życie, a w niedługim czasie miało urodzić im się dziecko.

Jak wynika z zebranego w sprawie materiału dowodowego, śmierć M. K. (1) wpłynęła na stan psychiczny i emocjonalny powódki B. J. (1): więzi łączące ją ze zmarłym były silne, a dodatkowym stresem był fakt, że dziecko, które przyszło na świat po śmierci ojca – nigdy go nie pozna. Żałoba przybrała postać fizjologiczną, doszło do wystąpienia prawidłowych reakcji emocjonalnych po stracie. Po stracie partnera powódka doświadczała przeżyć typowych dla procesu żałoby psychologicznej, ich nasilenie było typowe dla żałoby prawidłowo przebiegającej. Objawy trwały rok i 9 miesięcy, obecnie całkowicie ustąpiły. Dla powódki nagła utrata partnera była wydarzeniem nie przekraczającym jej możliwości adaptacyjnych. Aktualny poziom aktywności życiowej powódki jest zbliżony do okresu sprzed zdarzenia: wykonuje swoje codzienne obowiązki domowe, utrzymuje prawidłowe relacje rodzinne i z dalszym otoczeniem społecznym, obecnie natomiast zawarła związek małżeński i ułożyła sobie życie. U powódki nie wystąpił trwały uszczerbek na zdrowiu w powodu śmierci M. K. (1). Również u małoletniego powoda A. K. (1) nie stwierdzono zaburzeń psychicznych ani trwałego uszczerbku na zdrowiu w związku ze śmiercią M. K. (1). Śmierć ta nie miała wpływu na jego rozwój psychomotoryczny, nie znał on ojca w związku z czym nie odczuwał braku osoby bliskiej. Fakt, że sam zaproponował partnerowi matki, aby zwracać się do niego „tato” świadczy o prawidłowym rozwoju,

wywiązaniu się więzi emocjonalnej między dzieckiem a jego opiekunem, co pozwoli wychowywać się z męskim wzorcem, autorytetem, co jest bardzo ważne dla dziecka. Pełna rodzina pozwala zaspokoić podstawowe poczucie bezpieczeństwa dla dziecka i stanowi bazę dla prawidłowego rozwoju emocjonalnego. Aktualnie poziom aktywności życiowej powoda jest prawidłowy, co w dużej mierze dziecko zawdzięcza matce, która w pełni zaspokoiła jego potrzeby, mimo braku obecności w życiu biologicznego ojca. Liczne aktywności życiowe, jakie podejmuje, zainteresowania i więzi z rodziną powódki są dobrym rokowniczo elementem. Nie można jednak zapominać, że powód utracił ojca, na którego opiekę i wsparcie mógłby liczyć przez najbliższe lata, co najmniej do uzyskania pełnoletności.

Mając na względzie powyższe okoliczności, należy zdaniem Sądu uznać, iż roszczenie powódki B. J. (1) i małoletniego powoda A. K. (1) dotyczące zadośćuczynienia po śmierci M. K. (1) jest uzasadnione co do kwoty 45.000 zł, przy czym mając na uwadze stopień przyczynienia się zmarłego do powstania szkody w wysokości 30% - należna powodom kwota winna wynieść po 31.500 zł. Uwzględniając więc fakt, że pozwany dotychczas wypłacił na rzecz powodów kwoty po 30.000 zł tytułem zadośćuczynienia, uzasadnione jest roszczenie powodów z tego tytułu co do kwot po 1.500 zł. Natomiast roszczenie powodów z tego tytułu w pozostałym zakresie należy uznać za wygórowane i bezzasadne.

B. Z art. 446 § 3 k.c. wynika, że sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego stosowne odszkodowanie, jeżeli skutek jego śmierci nastąpiło znaczne pogorszenie ich sytuacji życiowej (por. art. 446¹ kc). Pogorszenie sytuacji życiowej polega nie tylko na pogorszeniu obecnej sytuacji materialnej, ale także na utracie rzeczywistej możliwości uzyskania stabilnych warunków życiowych oraz ich realnego polepszenia, co należy oceniać obiektywnie w danych okolicznościach, nie kierując się jednak subiektywnymi odczuciami i przypuszczeniami osób najbliższych zmarłego. Oznacza to, że osiąmane dochody przez zmarłego za jego życia wywierają wpływ na ocenę sytuacji życiowej najbliższych. Roszczenie z art. 446 § 3 k.c. ma wszakże charakter odszkodowawczy, więc nie można abstrahować od poniesienia przez najbliższych szkody, zwłaszcza majątkowej (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 listopada 2010 roku, sygn. II CSK 213/10, Lex nr 950429). Należy jednak zauważyć, że przed zmianą art. 446 k.c. szkoda, której można było domagać się z tytułu znacznego pogorszenia sytuacji życiowej pojmowana była szeroko, tj. nie tylko jako szkoda polegająca na uszczupleniu warunków materialnych, ale też taka, której nie da się sprecyzować i określić w konkretnych wartościach pieniężnych. Po nowelizacji i dodaniu do art. 446 k.c. § 4 na uwzględnienie w ramach odszkodowania z tytułu znacznego pogorszenia sytuacji życiowej winny mieć wpływ elementy szkody majątkowej, bowiem szeroko ujmowana szkoda niemajątkowa kompensowana jest w ramach zadośćuczynienia, o którym mowa w art. 446 § 4 k.c. Nadto należy zauważyć, iż ustawowe pojęcie najbliższego członka rodziny zmarłego nie musi być tożsame z istnieniem faktycznego pokrewieństwa bądź stosunku powinowactwa pomiędzy zmarłym a powodem, gdyż przepis art. 446 k.c. operuje bowiem pojęciem rodziny w szerokim znaczeniu, jednakże w szczególnych, uzasadnionych konkretnymi okolicznościami wypadkach nie można wykluczyć, że bliska więź o charakterze rodzinnym występująca po stronie powodowej z osobą zmarłą także przyda jej legitymację czynną do dochodzenia tego rodzaju roszczeń (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 kwietnia 2005 roku, sygn. IV CK 648/04, OSNC 2006, Nr 3, poz. 54).

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż po śmierci M. K. (1) nastąpiło znaczne pogorszenie sytuacji życiowej powodów B. J. (1) i małoletniego A. K. (1). Powódkę ze zmarłym łączyły silne więzi, pozostawali oni bowiem ze sobą w wieloletnim związku, planowali wspólne dalsze życie, a nadto miało urodzić im się wspólne dziecko. Osoby te prowadziły wspólne gospodarstwo domowe, powódka pozostawała na wyłącznym utrzymaniu zmarłego, gdyż w chwili jego śmierci nie pracowała i była zarejestrowana jako bezrobotna. Jednocześnie jednak ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie wynika, jak wysokie były dochody M. K. (1). Powódka B. J. (1) nie przedstawiła żadnych wiarygodnych dowodów dokumentujących wysokość zarobków zmarłego, a jednocześnie z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że zmarły nie miał stałej pracy, pracował jedynie dorywczo, przebywał w zakładach karnych i mimo zobowiązania do alimentowania dwóch córek, alimentów tych nigdy nie płacił, przy czym jego zadłużenie z tego tytułu wobec ZUS wynosiło 34.650 zł. Zdaniem Sądu, kwoty uzyskiwane przez M. K. (1) nie mogły być zatem znaczne i co najwyżej mogły być to kwoty w granicach minimalnego wynagrodzenia za pracę. Natomiast po śmierci M. K. (1) powódka utrzymywała się z pomocy rodziny, znajomych oraz świadczeń Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w K., a następnie podjęła pracę. Powód A. K. (1) po śmierci ojca stracił zaś wsparcie finansowe i pomoc rodzica.

Z powyższego wynika zatem, iż po śmierci M. K. (1) nastąpiło pogorszenie sytuacji życiowej powodów, aczkolwiek nie w takim zakresie w jakim domagają się tego powodowie. Mając na względzie powyższe okoliczności, należy zdaniem Sądu uznać, iż roszczenie powódki B. J. (1) i małoletniego powoda A. K. (1) dotyczące odszkodowania z art. 446 § 3 k.c. po śmierci M. K. (1) jest uzasadnione co do kwot po 28.000 zł, przy czym mając na uwadze stopień przyczynienia się zmarłego do powstania szkody w wysokości 30% - należna powodom kwota winna wynieść po 19.600 zł. Uwzględniając więc fakt, że pozwany dotychczas wypłacił na rzecz powodów kwoty po 20.000 zł tytułem odszkodowania z uwagi na znaczne pogorszenie sytuacji życiowej powodów po śmierci M. K. (1), roszczenie powodów o zasądzenie dalszych kwot w wysokości po 30.000 zł należy uznać za wygórowane i bezzasadne.

Również w świetle okoliczności niniejszej sprawy należy zdaniem Sądu uznać, iż roszczenie powodów jest także uzasadnione co do zasądzenia zadośćuczynienia w kwocie po 1.500 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 26.02.2013 roku, a także odsetek ustawowych od kwoty 50.000 zł od dnia 7.08.2012 roku do dnia 25.02.2013 roku. Zgodnie bowiem z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22.05.2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie. W niniejszej sprawie powodowie pismami z dnia 30.05.2012 roku i 25.07.2012 roku skierowanym do pozwanego, zwrócili się o wypłatę kwot tytułem zadośćuczynienia i odszkodowania po śmierci M. K. (1), natomiast pozwany początkowo pismami z dnia 16.07.2012 roku i 7.08.2012 roku poinformował o braku podstaw do przyznania zadośćuczynienia i odszkodowania. Natomiast ostatecznie decyzją z dnia 25.02.2013 roku przyznał na rzecz powodów kwoty po 50.000 zł: po 30.000 zł tytułem zadośćuczynienia i po 20.000 zł tytułem odszkodowania. Z powyższego wynika, że uzasadnione jest roszczenie powodów – przy uwzględnieniu terminu określonego w art. 14 ust. 1 powyższej ustawy z dnia 22.05.2003 r. – w części dotyczącej zasądzenia ustawowych odsetek od dnia 7.08.2012 roku.

C. Zgodnie z art. 446 § 2 k.c., osoba, względem której ciążył na zmarłym ustawowy obowiązek alimentacyjny, może żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody renty obliczonej stosownie do potrzeb poszkodowanego oraz do możliwości zarobkowych i majątkowych zmarłego przez czas prawdopodobnego trwania obowiązku alimentacyjnego; takiej samej renty mogą żądać inne osoby bliskie, którym zmarły dobrowolnie i stale dostarczał środków utrzymania, jeżeli z okoliczności wynika, że wymagają tego zasady współżycia społecznego (por. art. 446¹ kc). Przy ustalaniu wysokości renty przewidzianej w art. 446 § 2 k.c. sąd musi dokonać oceny nie tylko rzeczywiście uzyskiwanych przez zmarłego dochodów, ale także uwzględnić jego możliwości zarobkowe. Ocena możliwości zarobkowych musi być przy tym oparta na realnych podstawach. Celem bowiem renty odszkodowawczej, o jakiej mowa w art. 446 § 2 k.c., jest naprawienie szkody polegającej na tym, że uprawniony do alimentów nie może ich uzyskać wobec śmierci zobowiązanego. Zakres świadczeń alimentacyjnych zależy zaś od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego (art. 135 k.r.i.o.). Wykonanie obowiązku alimentacyjnego względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie albo wobec osoby niepełnosprawnej może polegać w całości lub w części na osobistych staraniach o utrzymanie lub o wychowanie uprawnionego; w takim wypadku świadczenie alimentacyjne pozostałych zobowiązanych polega na pokrywaniu w całości lub w części kosztów utrzymania lub wychowania uprawnionego (art. 135 § 2 k.r.i.o.).

Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż powódka B. J. (1) pracuje za wynagrodzenie ok. 1.350 zł, natomiast koszty utrzymania małoletniego powoda A. K. (1) wynoszą ok. 600 zł miesięcznie. Oceniając zaś możliwości zarobkowe zmarłego M. K. (1) należy wskazać, że ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż uzyskiwał on nieregularne dochody z prac dorywczych: nie miał on stałej pracy, pracował jedynie dorywczo, a nadto przez pewien okres przebywał w zakładzie karnym. Ponadto zmarły był zobowiązany do utrzymywania dwóch córek ze związku z M. F.. Jego możliwości zarobkowe należy jednak oceniać nieco wyżej, niż faktycznie uzyskiwane dochody, skoro zmarły był młodym, zdolny do pracy mężczyzną, z dużym doświadczeniem zawodowym.

W konsekwencji, biorąc pod uwagę możliwości zarobkowe zmarłego, usprawiedliwione potrzeby małoletniego powoda, a także konieczność partykypacji powódki B. J. (1) w kosztach utrzymania syna, Sąd uznał, że odpowiednią

rentą na rzecz powoda A. K. (1) będzie kwota 500 zł miesięcznie, przy czym mając na uwadze stopień przyczynienia się zmarłego do powstania szkody w wysokości 30% - należna powodowi renta winna wynieść 350 zł miesięcznie.

Wobec powyższego Sąd zasądził od pozwanego (...) S.A. w Ł. na rzecz powódki B. J. (1) kwotę 1.500 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 26.02.2013 roku do dnia zapłaty oraz ustawowe odsetki od kwoty 50.000 zł za okres od dnia 7.08.2012 roku do dnia 25.02.2013 roku (**punkt 1 wyroku**)

Nadto Sąd zasądził od pozwanego (...) S.A. w Ł. na rzecz małoletniego powoda A. K. (1) reprezentowanego przez przedstawiciela ustawowego – matkę B. J. (1) kwotę 1.500 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 26.02.2013 roku do dnia zapłaty oraz ustawowe odsetki od kwoty 50.000 zł za okres od dnia 7.08.2012 roku do dnia 25.02.2013 roku (**punkt 2 wyroku**).

Ponadto Sąd zasądził od pozwanego (...) S.A. w Ł. na rzecz małoletniego powoda A. K. (1) poczynawszy od dnia 1.02.2013 roku rentę w kwocie 350 zł miesięcznie, płatną w terminie do dnia 10-go każdego miesiąca do rąk przedstawiciela ustawowego małoletniego powoda – powódki B. J. (1) (**punkt 3 wyroku**).

Natomiast roszczenie powodów B. J. (1) i A. K. (1) dotyczące zadośćuczynienia przekraczające zasądzone kwoty po 1.500 zł i odszkodowania w kwotach po 30.000 zł wraz z odsetkami przekraczającymi te zasądzone na rzecz powodów, a także roszczenie dotyczące renty przekraczającej zasądzoną kwotę 350 zł, zdaniem Sądu należy uznać za nieuzasadnione. Wobec tego, Sąd oddalił powództwo w tej części jak bezzasadne (**punkt 4 wyroku**).

Sąd na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. umorzył postępowanie w części dotyczącej roszczenia powodów o zasądzenie kwot po 50.000 zł, gdyż powodowie cofnęli skutecznie pozew w tym zakresie (**punkt 5 wyroku**).

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. znosząc między stronami te koszty, albowiem określenie należnej powodom sumy zależało od oceny Sądu (**punkt 6 wyroku**).

Natomiast o nieuiszczonych kosztach sądowych Sąd orzekł na podstawie art. 113 ust. 1 uksc w zw. z art. 100 kpc, nakazując pobrać od pozwanego (...) S.A. w Ł. na rzecz Skarbu Państwa – Sąd Okręgowy w Koninie kwotę 5.840 zł 45 gr tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych, przy czym koszty te obejmują opłatę sądową w kwocie 5.360 zł oraz koszty sporządzenia opinii przez biegłego w kwocie 480 zł 45 gr (**punkt 7 wyroku**).

SSO Andrzej Nawrocki